

การสร้างแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2

A CONSTRUCTION OF A TEST OF GENEROSITY
FOR THE SECOND LEVEL, PRIMARY GRADES 4 -
5 STUDENTS

★ นิติกร เบญจมาตย์¹

นิภา ศรีไพโรจน์²

วิญญา วิศาลาภรณ์³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างแบบวัด
จริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับ
ช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วง
ชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 สังกัดสำนักงานเขต
หนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 733 คน โดยการทดสอบครั้งที่
1 ใช้กลุ่มตัวอย่าง 130 คน และการทดสอบครั้งที่ 2 ใช้กลุ่ม
ตัวอย่าง 603 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4
ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง IOC
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟา และการ
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

¹นิสิตปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²รองศาสตราจารย์ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการศึกษาพบว่าแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรที่สร้างมีคุณภาพ โดยแสดงหลักฐาน ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 98 ข้อ
2. ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นไปตามเกณฑ์โดยมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .2361 - .6630 จำนวน 74 ข้อ
3. ความเชื่อมั่นของแบบวัด (α) อยู่ระหว่าง .7500 - .8280 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9466
4. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ได้ 7 องค์ประกอบ คือ เห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีเมตตากรุณา รักผู้อื่นและ มีน้ำใจ และจากการคัดกรองขั้นสุดท้าย ได้แบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร จำนวน 33 ข้อ

คำสำคัญ : ความเอื้ออาทร

Abstract

The purpose of this research was to study a construction of a test of generosity for the second level, primary grades 4 - 5 students. The subjects of this study were 733 second level students in the second semester of 2007 academic year, Nongkhaem, Bangkok, 130 students for the first test and 603 students for the second test, through stratified random sampling. The instruments used for the research were for 4 rating scale. The data was analyzed with index of congruence, the Pearson product moment correlation coefficient, Cronbach's coefficient alpha, and exploratory factor analysis. The results of this study indicated that :

1. Face Validity: 5 experts's consideration have index of congruence (IOC) between 0.60-1.00: 98 items.
2. Discrimination (r) has discrimination between 0.2361-0.6630: 74 items.

3. Reliability has between 0.7500-0.8280: 74 items, and the whole test was at .9466

4. Construct validity by exploratory factor analysis includes 7 factors: sympathizing with others, helping others, being generous, sharing with others, being compassionate, being affectionate, and being considerate which a construction of a test of generosity the final select is 33 items.

Key Words: Generosity

ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้สังคมไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุกับความเจริญทางด้านจิตใจ ประกอบกับความอ่อนแอของวัฒนธรรมไทย ที่ไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเพื่อรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างมากมาย ซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงวิกฤตปัญหาดังกล่าว จึงได้เร่งหามาตรการแก้ไขปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่จะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือกับสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมในการนำคุณธรรมไปใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 2)

จริยธรรมเป็นเรื่องที่ได้รับการกล่าวถึงกันมากในสังคมไทย เมื่อใดก็ตามที่สภาพของสังคมเกิดความวุ่นวายมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการบีบคั้นทางเศรษฐกิจ การย่ำแย่ของสภาพแวดล้อม ซึ่งทำให้คนมีความเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น มีความประพฤติผิดนอกกรอบมากขึ้น และมักจะถูกกล่าวว่าเป็นคนขาดจริยธรรมหรือไร้จริยธรรม (สุดาวรรณ เครือพาณิชย์. 2535 : 24) ซึ่งสังคมไทยในภาวะปัจจุบันกำลังประสบภาวะวิกฤติอย่างสาหัสยิ่งอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในหลาย

ประการ เพราะวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบันมีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากมาย และมีตัวบ่งชี้หลายประการที่แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยกำลังเดินเข้าสู่ความเสื่อมทั้งค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติและวิถีการดำรงชีวิต อะไรเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะปัจจุบันนี้ หากพิจารณาให้ลึกกลงไปอีก พบว่าผลทั้งหลายดังกล่าวข้างต้น ล้วนมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมของผู้คนในสังคมไทย ทั้งสิ้นเป็นสิ่งที่ยืนยันได้จากรากเหง้าที่แท้จริงของปัญหามาจากการขาดคุณธรรมของคนในสังคม ซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้นนั้นมีให้ได้ยินได้เห็นเป็นจำนวนมาก ดังที่เป็นข่าวทางสื่อมวลชนประเภทต่างๆ จนกลายเป็นเรื่องธรรมดาไปเสียแล้ว นั่นเป็นเพราะว่าสังคมไทยส่วนใหญ่ยังขาดคุณธรรม จริยธรรม และความมีวินัย หากเหตุการณ์เป็นอย่างนี้ต่อไป สังคมไทยก็ยิ่งเสื่อมลงตามลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำศาสนธรรมมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์นำวิธีการของศีลธรรมมาปฏิบัติเพื่อดำเนินการระส่ำระสายของการเสื่อมจริยธรรมในปัจจุบันให้กลับเลื่อนไปจากสังคมไทยหันมาประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามกันมากขึ้น (สุจินต์ ปันนราช. 2541 : 8-11)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ทิศทางการปฏิรูปการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในด้านการเรียนว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการ สถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำเป็น คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมดีงามและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

การวัดประเมินการเรียนรู้และการวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้พิจารณาประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปในกระบวนการการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและนำผลการวัดประเมินมาใช้ประกอบ การพิจารณาในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีการหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางที่จะพัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 3) การเสริมสร้างจริยธรรมที่ดีให้แก่ประชากรจึงเป็นสิ่งที่จะต้องช่วยให้ประชากรมีคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนประถมศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีเสริมสร้างปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติในอนาคตและสิ่งหนึ่งที่สำคัญและจำเป็นมากต่อการปลูกฝังจริยธรรม คือ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นดัชนีที่บ่งบอกถึงการปลูกฝังจริยธรรมนั้นๆ ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข พึ่งพาตนเองได้ มีจิตสำนึกในความเป็นชาติไทย มีหลักศาสนา และวัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประชาคมไทยและประชาคมโลกที่มีความสุขสร้างสรรค์สังคมแห่งปัญญา สังคมเอื้ออาทร และสังคมคุณภาพ (กรมวิชาการ. 2546ก : 1) ดังนั้นเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย การศึกษาจึงเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งในการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของบุคคลในชาติ เป็นรากฐานตั้งแต่วัยเยาว์วัยเพื่อเติบโตไปเป็นประชากรที่เข้มแข็งสามารถพัฒนาตนเองและชุมชน รวมไปถึงประเทศชาติให้มั่นคงต่อไปได้ ทั้งยังสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พุทธศักราช 2545 - 2549 ที่มุ่งพัฒนาสังคมไทยไปสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ เป็นสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน พฤติกรรมจริยธรรมความเอื้ออาทรจะช่วยทำให้คนในสังคมดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของสังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน มีการดูแลกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน รักษาไว้ซึ่งสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันหลักของสังคม และพัฒนา

เครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อความอยู่ดีกินดีของคนไทย (กรมวิชาการ. 2546ช : 2 - 3)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การปลูกฝังจริยธรรมความเอื้ออาทรให้แก่เด็ก จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญมาก นอกจากจะได้รับการศึกษาที่ดีแล้ว เด็กควรมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เรียกว่าเป็นการเรียนรู้คุณธรรม เพราะเด็กที่ดีก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีด้วยจากการศึกษาเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำคุณลักษณะมีน้ำใจ มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น และรักและเห็นใจผู้อื่น มาสร้างแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 แล้วนำแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร มาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อให้ครู บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบว่าจริยธรรมความเอื้ออาทรของนักเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปลูกฝังจริยธรรมด้านนี้ให้นักเรียนได้ถูกต้องรวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 โดยกำหนดเป็นความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2
2. เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2
3. เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน 85 ห้องเรียน มี

นักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 ทั้งสิ้น 3,195 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร ด้วยระดับความเชื่อมั่น 99% ที่ระดับความคลาดเคลื่อน ± 10 (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537 : 106) ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 716 คน และการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 733 คน

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนคลองบางแกว (มนต์ จรัสสิงห์) โรงเรียนบ้านขุนประเทศ โรงเรียนประชาบำรุง โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล โรงเรียนวัดหนองแขม และโรงเรียนวัดอุดมรังสี
2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตจากผู้บริหารเพื่อกำหนดวัน และเวลาทำการทดสอบ
3. วางแผนดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
4. นำแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนโรงเรียนคลองบางแกว (มนต์ จรัสสิงห์) จำนวน 130 คนในช่วงวันที่ 21 - 25 เดือนมกราคม พ.ศ. 2551 แล้วนำมาข้อมูล วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และ หาค่าความเชื่อมั่น (α)
5. นำแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนโรงเรียนบ้านขุนประเทศ โรงเรียนประชาบำรุง โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล โรงเรียนวัดหนองแขม และโรงเรียนวัดอุดมรังสี จำนวน 603 คน ในช่วงวันที่ 4 - 8 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 แล้วนำมาข้อมูลวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA)

6. ในการสอบแต่ละครั้งขอความร่วมมือ และ ดำเนินการให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามด้วยความจริงใจจากความรู้สึก หรือตามที่นักเรียนปฏิบัติจริง

7. อธิบายให้นักเรียนที่เข้าสอบทุกคน เข้าใจวิธีการ ทำแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทรและวิธีเขียนตอบก่อน แล้ว ให้ทุกคนเริ่มลงมือทำพร้อมกัน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ของแบบวัดโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้ สูตร IOC

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดด้านค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านและทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบัก

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบวัดด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทรที่สร้างขึ้น จากแบบวัดจำนวน 100 ข้อ เมื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงพินิจอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จำนวน 98 ข้อ

2. ผลการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร พบว่า มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .2361 - .6630 จำนวน 74 ข้อ

3. ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร พบว่า แต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .7500 - .8280 จิตวิทยาความเชื่ออาทรด้านเชื่อเพื่อผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด และจิตวิทยาความเชื่อ

อาทรด้านมีน้ำใจ มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด แบบวัดทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ .9466

4. ผลการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ได้คุณลักษณะจิตวิทยาความเชื่ออาทรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เห็นใจผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ ช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 7 ข้อ เชื่อเพื่อผู้อื่นจำนวน 4 ข้อ แบ่งปันจำนวน 3 ข้อ มีเมตตากรุณา จำนวน 3 ข้อ รักผู้อื่น จำนวน 3 ข้อ และมีน้ำใจ จำนวน 3 ข้อ มีแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร จำนวน 33 ข้อ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์หาค่าคุณภาพของแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร ผู้วิจัยนำแนวคิดการสร้างมาตราส่วนประมาณค่าวัดตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มาสร้างแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 โดยมีการสร้างแบบวัดชนิดข้อความ ซึ่งได้ประยุกต์ให้มีสเกล 4 ระดับ ได้แก่ จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงจิตวิทยาความเชื่ออาทรให้ครอบคลุมจิตวิทยา 5 ด้าน คือ มีน้ำใจ มีเมตตากรุณา เชื่อเพื่อผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น และรักและเห็นใจผู้อื่น ได้แบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร 1 ฉบับ ด้านละ 20 ข้อ จำนวน 100 ข้อ พบว่าแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 มีคุณภาพและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวัดแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทรได้เป็นอย่างดี จากขั้นตอนการวิจัย และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ พบว่า ได้ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (IOC) โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทรมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .2361 - .6630 แบบวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทร ถือว่าเป็นค่าอำนาจจำแนกที่สามารถวัดจิตวิทยาความเชื่ออาทรได้ สอดคล้องกับ ทฤษฎีของเพียร์สัน (ลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ .2543 : 146) ระบุว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดควรมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9466 แสดงให้เห็นว่าแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรชุดนี้มีความน่าเชื่อถือในระดับสูงมาก ถือว่าสามารถนำไปใช้ในการวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับเกเบิล (Gable.1986 :147) ระบุว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดควรมีความเชื่อมั่นมากกว่า .70 และสอดคล้องกับนูนอลลี (Nunnally.1967 : 226) ระบุว่า ควรมีความเชื่อมั่นมากกว่า .80

2. ผลการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) โดยเป็นไปตามเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนองค์ประกอบต้องมีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และ ตัวแปรใดมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่มากกว่า 1 องค์ประกอบถือว่าเป็นตัวแปรซับซ้อนตัดทิ้งไป และในการกำหนดองค์ประกอบต้องมีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป (อุทุมพร ทองอุไทย. 2523 :188; อ้างอิงจาก Comrey.1973 :226) ได้คุณลักษณะจริยธรรมความเอื้ออาทร 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีเมตตากรุณา รักผู้อื่น และมีน้ำใจ มีแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2546ก : 170-171) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกของคุณลักษณะที่นำไปสู่ความเอื้ออาทรต่อกันโดยความคิดเห็นของครูและนักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีคุณลักษณะที่นำไปสู่ความเอื้ออาทร ดังนี้ คุณธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ รู้รักสามัคคี ฟังพาทักทายกัน มีจารีตประเพณีดีงาม รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น และคล้ายกับ รายงานการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546ข : 34 -36) ที่ได้ศึกษาทัศนคติคุณลักษณะของเด็กที่มีความเอื้ออาทร โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่า คุณลักษณะของเด็กที่มีความเอื้ออาทรในระดับประถมศึกษา มีคุณลักษณะจริยธรรมความเอื้ออาทร 16 คุณลักษณะ ได้แก่ มีน้ำใจ มีความเมตตากรุณา สนใจห่วงใยผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ

ผู้อื่น รักและเห็นใจผู้อื่น ห่วงใยผู้อื่น การแบ่งปัน เข้าใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว มีจิตเป็นกุศล รับฟังผู้อื่น รักคนอื่นเป็น มีจิตใจอ่อนโยน มีความประนีประนอม มีระเบียบวินัย ดังนั้นคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบของจริยธรรมความเอื้ออาทรจากการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยนำคะแนนทุกข้อในแต่ละด้านเข้าไปวิเคราะห์ได้คุณลักษณะความเอื้ออาทรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ เห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีเมตตากรุณา รักผู้อื่น และมีน้ำใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 ที่มีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ควรใช้คุณลักษณะความเอื้ออาทรที่ได้จากการวิเคราะห์เป็นแนวทางในการใช้ทดสอบกับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 เพื่อทราบและเป็นแนวทางในการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะจริยธรรมความเอื้ออาทรต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจริยธรรมความเอื้ออาทรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 2 เพื่อยืนยันองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้
2. ควรมีการสร้างแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรสำหรับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ควรเปรียบเทียบคุณภาพของแบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทรที่มีรูปแบบต่างกัน เช่น แบบมาตราส่วนประมาณค่ากับแบบวัดชนิดสถานการณ์ เพื่อเปรียบเทียบว่าแบบวัดแบบใดมีคุณภาพที่ต่างกันหรือใกล้เคียงกันหรือไม่

แบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร

ข้อที่	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
ด้านเห็นใจผู้อื่น					
นักเรียนปฏิบัติหรือรู้สึกในสิ่งต่อไปนี้เพียงใด					
1	ข้าพเจ้ากับเพื่อนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน	.....	.....	.....	.....
2	ข้าพเจ้าเข้าแถวซื้ออาหารอย่างเป็นระเบียบ	.....	.....	.....	.....
3	เมื่อเห็นเพื่อนทำงานข้าพเจ้าอาสาช่วยงาน	.....	.....	.....	.....
4	เมื่อโกรธเพื่อนข้าพเจ้าหลีกเลี่ยงการทะเลาะกัน	.....	.....	.....	.....
5	เมื่อมีเวลว่างข้าพเจ้าช่วยคุณครูจัดห้องเรียน	.....	.....	.....	.....
6	เมื่อคุณครูให้ช่วยงานข้าพเจ้าสละเวลาช่วยท่าน	.....	.....	.....	.....
7	เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้าช่วยงานคุณครู	.....	.....	.....	.....
8	ข้าพเจ้าเข้าใจเจตนาดีของคุณครูที่กล่าวตักเตือน	.....	.....	.....	.....
9	เมื่อเข้ากลุ่มทำงานข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของเพื่อน	.....	.....	.....	.....
10	เมื่ออยู่ที่บ้านข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระท่าน	.....	.....	.....	.....
ด้านช่วยเหลือผู้อื่น					
11	เมื่อเพื่อนมีปัญหาข้าพเจ้าให้คำปรึกษา	.....	.....	.....	.....
12	ข้าพเจ้ากับเพื่อนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	.....	.....	.....	.....
13	เมื่อเพื่อนผิดหวังข้าพเจ้าให้กำลังใจ	.....	.....	.....	.....
14	เมื่อเพื่อนเดือดร้อนข้าพเจ้าช่วยเหลือเขา	.....	.....	.....	.....
15	ถ้าเพื่อนขอความช่วยเหลือข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลือเขา	.....	.....	.....	.....
16	ข้าพเจ้ายินดีช่วยเพื่อนที่มีความทุกข์ร้อน	.....	.....	.....	.....
17	เมื่อเพื่อนเสียใจข้าพเจ้าปลอบโยนเขา	.....	.....	.....	.....
ด้านเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
นักเรียนปฏิบัติหรือรู้สึกในสิ่งต่อไปนี้เพียงใด					
18	เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้าบริจาคสิ่งของให้ผู้อื่น	.....	.....	.....	.....
19	ข้าพเจ้าสละเงินเพื่อบริจาคให้คนยากไร้	.....	.....	.....	.....
20	ข้าพเจ้าบริจาคเสื้อผ้าแก่ผู้ด้อยโอกาส	.....	.....	.....	.....
21	เมื่อไปวัดข้าพเจ้าบริจาคทรัพย์เพื่อทำบุญ	.....	.....	.....	.....
ด้านแบ่งปัน					
22	เมื่อซื้อขนมมาข้าพเจ้าจะแบ่งให้เพื่อนรับประทาน	.....	.....	.....	.....

แบบวัดจริยธรรมความเอื้ออาทร (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ไม่จริง
			จริง	ไม่จริง	
23	ข้าพเจ้าแบ่งปันอาหารให้เพื่อนที่ไม่ได้เตรียมมา	.....	.....	.....	.....
24	ข้าพเจ้าให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนที่เขาไม่มี	.....	.....	.....	.....
ด้านมีเมตตากรุณา					
25	เมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บจะพาไปโรงพยาบาล	.....	.....	.....	.....
26	เมื่อเพื่อนไม่สบายจะไปขอยาให้	.....	.....	.....	.....
27	เมื่อทราบข่าวเพื่อนไม่สบายข้าพเจ้าไปเยี่ยมเขา	.....	.....	.....	.....
ด้านรักผู้อื่น					
28	ถ้าอยู่ที่บ้านข้าพเจ้าทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว	.....	.....	.....	.....
29	ถึงแม้จะถูกผู้ปกครองทำโทษ ข้าพเจ้าก็ยังรักท่าน	.....	.....	.....	.....
30	เมื่อทำงานกลุ่มจะช่วยแสดงความคิดเห็น	.....	.....	.....	.....
ด้านมีน้ำใจ					
31	เมื่อเพื่อนทำความผิดข้าพเจ้ายินดีให้อภัย	.....	.....	.....	.....
32	ข้าพเจ้าเก็บของที่เป็นส่วนรวมเอาไว้ใช้เอง	.....	.....	.....	.....
33	ข้าพเจ้าช่วยเพื่อนโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน	.....	.....	.....	.....

◆—————◆

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546ก). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่นำไปสู่ความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- .(2546ข). ดัชนีวัดความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อสังคมไทยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2550). วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- .(2545). **หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และ คณะ. (2537). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินต์ ปัทมราช. (2541). "สังคมไทยกับวินัยและจริยธรรมของข้าราชการ". *ข้าราชการ*. 15(4): 8 -11.
- สุดาวรรณ เครือพานิช. "บทบาทของกรมวิชาการในการส่งเสริมจริยธรรม" *วิจัยสนเทศ*. 12 (136) : 27-29 ; มกราคม, 2535.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2523). *วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Gable,R.K. (1986). *Instrument Development in the Affective Domain*. Boston : Kluwer-Nijhoff.
- Nunnally, J.C. (1967). *Psychometric Theory*. New York : McGraw-Hill.